

7.1 Regelingen, vrijstellingen en aanpassingen/adviezen voor leerlingen met ASS in het voortgezet onderwijs.

Voor leerlingen met ASS is het vaak nodig om extra voorzieningen te treffen om hen zo adequaat mogelijk het onderwijs te laten volgen. Hieronder volgen een aantal regelingen rondom het maken van tentamens/examens. Daarnaast informatie over vrijstellingen en verder volgen er een aantal adviezen t.a.v. het volgen van onderwijs, aantekeningen maken, samenwerkopdrachten, werkstukken maken e.d.

TENTAMENS/EXAMENS

Het CEVO (Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven) levert een aanbod 'aangepaste' examens voor het centraal eindexamen. De aangepaste examens kunnen besteld worden bij de Informatie Beheer Groep (IBG). De scholen kunnen zelf kiezen of zij dit aanbod gebruiken of eigen aanpassingen doen. De directeur van een school heeft een grote mate van vrijheid zelf oplossingen te zoeken. Dit gebeurt vaak in overleg met of ter verantwoording aan de inspecteur van onderwijs. De aanpassingen gelden zowel voor de schoolexamens als voor het centraal eindexamen.

De voorwaarden voor de aanpassingen zijn:

- de aanpassing moet een logisch gevolg zijn van de handicap van de leerling en is gebaseerd op een deskundig rapport
- de directeur moet de aanpassing kunnen verantwoorden aan de inspectie
- hij of zij mag niets veranderen aan de inhoud van het examen, alleen aan de manier waarop het wordt afgenomen.

Voorbeelden van aanpassingen van CEVO zijn:

- Vergrote letter van de teksten
- Het gebruik van de computer als schrijfgerei (adviezen over het gebruik van de computer bij tentamens/examen op www.CEVO.nl)
- Het gebruik van een Daisy-cd (www.daisy.org/tpbreader)
- Het examen als PDF (www.readplease.com) op de computer, je kunt dan tekst uitvergroten, tekst laten verklanken en je antwoorden typen

Overige studietips/aanpassingen:

- een tentamen/examen mondeling afnemen i.p.v. schriftelijk/ een tentamen/examen schriftelijk afnemen i.p.v. mondeling
- multiple choice vragen i.p.v. open vragen/ open vragen i.p.v. multiple choice
- het tentamen in delen opsplitsen
- een individuele ruimte aanbieden
- een prikkelarme ruimte aanbieden
- een openboektentamen
- een proeftentamen
- take-home tentamen
- extra tijd geven om het tentamen te maken
- tentamen op cassette/daisyspeler
- de tentamens spreiden (over dag, over blok)
- tentamen vragen helder, bondig en concreet formuleren (communicatiebehoefte)
- pauze inlassen

zie voor overige informatie www.onderwijsenhandicap.nl

VRIJSTELLINGEN

De wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) heeft voor alle schooltypen bepaald welke onderdelen eventueel mogen vervallen. Dat is voor vmbo, havo en vwo verschillend. Zo is het b.v. mogelijk voor leerlingen van het vmbo om een vrijstelling te krijgen voor één of meer (delen van) vakken. Voor leerlingen die naar verwachting de basisberoepsgerichte leerweg of leerwegondersteunend onderwijs volgen geldt niet de minimale urenverplichting per vak. (artikel 11g, vierde lid van de WVO).

Voor de basisvorming is het niet verplicht om Engels, Frans én Duits te volgen. Scholen mogen dus een vrijstelling geven voor één van de vreemde talen.

Bovenbouw leerlingen van de havo/vwo kunnen in overleg met de school kiezen welke taalvaardigheid in Frans 1 en Duits 2 aan de orde komen.

Voor het vak gymnastiek is het mogelijk een vrijstelling te krijgen.

Voor meer informatie:

- www.onderwijsenhandicap.nl: vrijstellingen en onder rubriek meer informatie: vrijstelling gymnastiek.
- Het laatste hoofdstuk van het boek "Leerlingen met autisme in het Voortgezet Onderwijs" van het LNA; Vrijstellingen, regelingen e.d.

AANPASSINGEN/ADVIEZEN

Aantekeningen maken:

- de aantekeningen/ sheets digitaal van je leraar krijgen (diskette/cd/netwerk/internet)
- de leraar schrijft op het bord, gebruikt sheets of powerpoint
- de leerkracht herhalen /schrijft op de belangrijke/nieuwe woorden
- kies een plek in de klas waar je zo min mogelijk wordt afgeleid
- vraag extra schrijfpauze
- kopieer de aantekeningen van de leraar
- iemand anders maakt aantekeningen voor jou (notitiemaker)
- neem de les op een cassette (voicerecorder) of video op
- maak je aantekeningen op grote ruiten (dit kan helpen voor de ordening)

Samenwerkopdrachten:

- beperk het aantal verschillende groepjes
- vraag begeleiding door een vertrouwd en/of vast persoon
- maak gebruik van een aanwezigheidsversoepeling
- vraag een ander soort opdracht te mogen maken
- doe bepaalde onderdelen van de opdracht (thuis) alleen en voeg dat samen met de ander die dat ook alleen thuis heeft gedaan
- werk samen met een vaste 'partner'
- maak afspraken over hoe je gaat samenwerken

Werkstukken maken:

- vraag begeleiding bij de planning van de taak en tijd
- maak het werkstuk in delen en lever het per onderdeel in, je krijgt dan eerder feedback en aanwijzingen
- vraag een studiemaatje
- werk in een rustige ruimte of thuis
- mogelijkheid van latere inleverdata

Meer adviezen kunt u vinden onder schooltips op www.onderwijsnhandicap.nl U kunt allerlei combinaties van beperkingen en schoolactiviteiten kiezen en u krijgt dan een lijst van schooltips. Daarnaast kunt u een stappenplan vinden van tips naar de praktijk. Over hoe u deze tips in overleg met de school, zorgcoördinator of persoonlijk mentor kunt verwezenlijken.